

CSONGRÁDI LAP

VEGYES TARTALMU KÖZLÖNY.

Szerkesztőség:
Főttér 27. szám, hova a lap szellemi részét illető közlemények küldendők.
Megjelen minden vasárnap reggel.
Kéziratok nem adatnak vissza.

Előfizetési díj:
Egész évre 4 frt. Félévre 2 frt. Negyedévre 1 frt.
Hirdetéseket
a kiadónival mérsékelt árjegyzék szerint számít.
Egyes szám ára 8 kr.

Kiadóhivatal:
Weisz Márk könyvkereskedése, hová az előfizetési- és hirdetési díjak küldendők.
Bélyegdíj minden hirdetés után 30 kr.
Nyilttér petit sora 30 kr.

Régi és új erkölcsök.

Másként volt régen, mint ma. Jobbak, erkölcsösebb és megbízhatóbbak voltak az emberek akkor, mint ma. A nők meg valósággal a szeméremesség, a szerénység és a tiszta erkölcsök mintaképeiként tűndököltek. Így mondják azt az öreg urak és a tisztos matrónák, a mai, szerintük léha ifjuságnak, valamint az általuk elítélt kaczer bakfiseknek.

Ha egyik, másik öreg ur a régi jó időkről beszél, csak úgy csillognak a szemei, ki nem fogyna a mult idők dicséretéből és a mai vallástalan, erkölعتelen, romlott világ agyon csépléséből. Mert hát tudni kell azt is, a mostani romlott erkölcsöknek a vallástalanság az oka.

Igen: akkor, már a hogy az öregek mondják, azok a tisztességes, őszbecsavarodott urambátyámék és ráncos homloku nénemasszonyék, hát nagybőjtben tisztán czibere levenélősködtek, sőt az öreg paraszt emberek a hajukat is vajjal kenték. Vasárnap meg egy sem maradt ki a templomból. Nagypénteken egész nap födetlen fővel, szemüket alázatosan a földre szegezve jártak az utcán.

A radnai búcsúról meg, még a sánták sem maradtak el, azok is az ép lábakkal versenyt gyalogoltak a poros országutakon.

No, de nem is hiányzott akkor az Isten áldása. Adott az Isten termést a buzára, borra és gyümölcsre. Nem volt gabonaroszda, nem volt peranoszpora, sem sertésvész. Látott az ember mindenfelé hájas, nagyhasu urakat és zsiros, potrohos, vastagnyaku parasztokat.

De még az igazságszolgáltatás is akkurátusabb volt abban a bizonyos, régi jó időben. Mert hát a hájas, nagyhasu urak röffel, meg itczével mérték az igazságot azoknak a zsiros, potrohos, vastagnyaku parasztnak.

Ha valaki pert akart nyerni, hát az ügyvédnek egy kosár tojás, a szolgabírónak egy kövér báránka és a seterens urnak egy akó veres bor, vagy bőjtői időben egy harsa meg egy potyka többet ért, mint ebben a komisz, vallástalan világban 100 frt ára stempli, meg 200 frt ügyvédi előjog.

Pedig, akkor is voltak ám fogas prókátorok meg tudós bírák. A Corpus juris a kis ujukban volt. Nehéz

is volt akkor az ügyvédi cenzura, mikor olyan fogas kérdéseket adtak fel a jelöltnek, hogy törhette rajta a fejét. T. i. mikor egy cenzor azt kérdezte a jelöltől, mondaná meg neki: mikor repül a dísznó? Ezt tesék a mostani dr. ügyvéd uraknak kitalálni!

Hiába, jobb idők voltak azok akkor ídes uramöcsém, szokták mondani kedves urambátyámék. Mi voltunk az igazi magyar gazdasszonyok, sóhajtják nénemasszonyék.

Mi, pedig akár hogy lelkesülnek a multak erkölcesiért kedves jó urambátyámék és nénemasszonyék, azt mondjuk, szerenese, hogy azok a régi jó idők elmúltak. Szerenese, hogy azokat, csak az öreg urak és a tisztos matrónák sóhajtják vissza, de mi, a kik a jelenkor haladásával akarunk lépést tartani, a kik a jelenkor kulturájának vagyunk bámulói, abból a régi jó időkből, midőn a sült galamb az ember szájába repült, nem kérünk.

Igaz ugyan, hogy régebb időben a vallásosság külső formáira többet adtak. Bőjtöltek, nem csak nagypénteken: hanem egész nagyhéten födetlen fővel jártak. A búcsúkat egy-egy községből ezrenként látogatták, de

TÁRGZA.

A Boldogság utja.

(S) Nuhr Eddin kalifának, a dicsőnek, aki e néven nyolczadik volt, két fia maradt. Az egyik, az idősebbik volt a harezias. Hasszán, aki már tizennyolcz éves korában győzelmes csatákban tiporta ellenségeit, a kőbor tatárokat; és Anzár, a lantos, aki nem tett soha semmi nevezetes dolgot és anint már az ő mellékneve is mutatja — nagy örömet lelte benne, ha lantján csinos dalokat pengethetett, ha új dalokat, új, soha ember fülektől nem hallott harmonikákkal kísérvé, a kőbor szellőtől elleshetett. Mert ugyan honnét is jó a dal? A szél hozza őket — minden valószínűség szerint a virágoktól — amiknek érthetetlen, rejtelmes nyelvét csakis a sors különös választottjai tudják meghallani.

Egyéb iránt ne tartsatok semmit, ti bölcsék és tisztos emberek erről az Anzár-ról. Anzár annyit jelent, hogy: harezios. Ez az Anzár pedig meghazudtolta nevét; nem ölt meg soha senkit, irtózott a vértől, sőt eltagadva fejedelmi származását, nyakába akasztva mandolinját, meglegedett azzal, hogy végig kőborolva az Oxus és a Tigris folyamok táját, hol mosolyt keltett, hol könnyet fakasztott a hallgatók szeméből. És míg a bátyja nevét remegve, tisztelettel ejtették ki, a „hadverő“ melléknevével disztve azt. Anzárnak lerongyolódtak a sarui is és bizony sok időbe telt, amíg

egy-egy varga — aki esetleg a verses beszédekkel méltányolta — új sarukkal ajándékozta meg a vándor énekest.

A két testvér elszakadt egymástól. Mielőtt azonban elváltak volna, egy jószágos és mégis szigorú arczu öreggeltalálkoztak, aki váratlanul, észrevétlenül — mintha csak az árnyék testet öltött volna — temett ott a közeledőben.

— Merre hova szép ifjak?
— Ki vagy te effendi? kérdezték. Ámbár sejtették, hogy a varázsló, avagy dzsin az, aki őket megszollította.

— Én vagyok az élet, a tudás. Felelte tompa, éreztelen hangon és kértem ismét, hova mentek.

— A boldogságot keresem, felelte Anzár.

— Én is . . . igen, a boldogságot. Erősítette, mohón, követelő hangon Hasszán.

— Hiszem, hogy boldog leszek. Mondá Anzár.

— Boldog akarok lenni. Mondá Hasszán!

— Az ut nyitva mindenki előtt! Eredjete! Allah nagy, akit ő utra bocsájtott, annak lehetővé is tette, hogy oda érjen a boldogsághoz. Reá fogtok találni, csak észre vegyétek! Eredjete!

És azzal az öreg eltűnt. Csakugyan dzsin volt.

Az egyik testvér folyton a hatalmasok ösvényén haladt, meghódított népek nyögése, vér, tűz jelezte minden lépte nyomát. A másik csak dalolt. Megénekelte a nagy csatákat, a férfiu erényt az önfeláldozó

vitéséget, de még többet és szebben dalolt az asszonyokról, akik közül csak egyet ismert, de akivel egyetemben a többi öszszesnek minden tökéletességét feltalálta.

A két fivér aggastyán volt már, amikor ujra találkoztak.

Mekkában, a próféta sirjánál történt. Eljött a hódító, hogy élte alkonyán megcsokolja ismét a Kaaba szent követ. Száz spahi tört utat előtte, bambusz ütésekkal kergetve szét a hatalmas ur utjából a buzgolkodó rajongó csöcseléket. (A derviseket és az örülteket nem ütötték megse!)

A két testvér egymásra ismert. Az egyiknek arczán a hatalom rideg fensége, a másikén a hit, az emberszeretet fénye tündökölt. Kellott, hogy felismerjék egymást. Mikor a Kalifa biboros sátrában egymást megölelték, azt kérdezte Anzár Hasszántól: Boldog vagy-e, testvér?

— Nem . . . a dsin megcsalt . . . És te rátaláltál e a boldogságra.

— Nem tudom. Sokszor azt hittem, hogy rátaláltam; a pillanat fénye sokszor kápráztatott, de csalódom mentem tovább.

— Ti dörék! . . . Szólt meg ismét egy hang a közelökben. A dzsin volt.

Ti tehát nem találtátok fel a boldogságot? Tevedtek! Utatokban akadt, de ti nem ügyeltetek reája, figyeljete. Hatalmam-ban áll, hogy éltetek utját elővarázsoljam.

S ekkor a két fivér előtt a sátor bibor mennyezete helyett végtelen messziségben tarka egymásutánban elvonult életök folyása.

az erkölcsök szilajabbak, az emberek kegyetlenebbek voltak. Milyenek voltak akkor a közbirtokossági állapotok?

Hiszen nem csak éjjel, hanem világos nappal raboltak, gyilkoltak az országutakon, sőt még a városokban is. Hiszen éjjel utazni a legnagyobb vakmerőségekhez tartozott. Ha valaki, megtámadtatás nélkül a kishallási vagy a mámai csárdán túl eljuthatott, hát valóban hálát adhatta a Mindenbatónak atyai gondoskodásáért.

Azok a régi, jó urambátyámék meg, csak mátlól holnapig gondoskodtak. Nem is annyira az Isten dicsőítése végett jártak ő kelmek a búcsúkra: hanem a búcsúkkal összekötött bálak végett keresték fel a szent helyeket, hogy ott egyvégtibe hetekig, egy hétig dorbézolhassanak; ettek, ittak, kártyáztak, a cigánynak 100 frtos bankókat ragasztottak homlokára. De ezt tisztelt urambátyámék egy világért sem nevezik lumpolásnak, vagy pazarlásnak: hanem ha legalább is nem honfi bánatnak, de gavallér magyar mulatságnak tartották.

Hát a nők, a régi nők vajjon erényesebbek voltak-e a mai, nénémaszonyék szerint erkölestelen feleselésekénél?

Hiszen a csárdákban csak úgy hemzsegték a pruszlikos, kifestett ábrázatu rövid ruhás csárdás lányok. A kik egyik órában a betyárok nyakát karolták körül, azokkal versenyt ittak és daloltak, a másik órában meg, a csendbiztosok és perzekutorok ölében henteregtek. Sőt mi több, az országos vásárok alkalmával a cigánypecsényés sátorok előtt, szeméret nem ismerve, csalogatták be és zsebelték ki az ittas vásárosokat.

Pedig akkoriban, a bukott hajadonokat megszalmakosoztatták és

A hódító Haszszán ott látta elvonulni szemei előtt kora gyermekségének fegyvergyakorlatait, majd az öldöklő csatákat, a száz és száz rabnót, akiknek csábitó szépsége valaha gyönyörködtette; a harcokban elesett hűvek, az eltiport ellenségek hulláit, a rabságban görnyedők tizezreit, a lángoló városokat, mind, mind, az eseményeket, amik az ő nyomában keltek.

Anzár is ott látta élete utját. Kietlen, kopár, köves volt az út. Itt-ott egy oázis! Tengernyi arcz tünekezett eléje. A szemükben könny, az ajakon, amik az önfelédet bámulat közben nyitva maradtak — a helyeslő, a lelket gyógyító mosoly. És m i n d e ü t t amerre elhaladt, tengernyi sok apró virág. A sok békés kunyhó... amikből mécsvilág pislogott elő. A pásztortüzek, amiknek fényénél az ő dalait vite tova az esti szellő. A babéróveze homlok, a gyöngycsigával kivert koboz! Hát még a mesék világának alakjai, amiket az ő, magános éjszakákon forrongó lelke alkotott?!

— Valóban, boldog voltam. Sohajtá Anzár.

— És én észre se vettem! . . .

— Én . . . soha! Mondá Hasszán.

— Lássatok! Mondá dzsin, ez az út, az élet utja, amelyet senki se tehet meg kétszer; csupán visszapillantottok reá, emlékezhetek!

Mindenki olyan boldog, a minő emlékei vannak:

Allah nagy, Allah hatalmas! Menjetek az ő színe elé.

Szinéri György.

vesszővel verték ki a községekből. De azért higgyék el drága nénémaszonyék, hogy azok a szalmakosozrus, kivesszőzött hajadonok, sokkal erkölcsösebbek és vallásosabbak lehetnek, mint azok, a kik bukásukat undokabb bűnnel simították el.

No meg mi, sokkal jobban lelkessülünk, a mai igazságszolgáltatásért, midőn komoly, higgadt és megvesztegethetetlen bírói kar osztogatja azt, mint régenten, midőn tyukért, tojásért és egyéb lábas járandóságokért röffel és itezével mérték a vármegye emberei a jogot.

No meg daczára annak, hogy ma a cenzurákon nem holmi agyafurt eszű, furfangos táblabírák faggatják a jelölteket, még is inkább biznak a mai ügyvédekben és tudósokban, mint a régi prókátorokban és professorokban. Mert ma, nem a furfang, nem az agyafurtság: hanem a komolyság, a készütség és a szorgalom határoz.

Mi, tehát azt mondjuk, hogy a ki ma annyira lelkesedik azokért a régi jó időkért, az vagy nem ösmerte azokat az idöket, vagy pedig a dolgot könnyebb végét keresi.

A ki dolgozni, a ki fáradni és küzdeni akar, a ki a világosság útján akar haladni, az a mai felvilágosodott korszakot, nem cseréli fel régi, maradi évszázaddal.

Határozottan állítjuk, hogy ma, jobbak, erkölcsösebbek és szorgalmasabbak is az emberek, mint abban a bizonyos, régi jó világban.

— **A községi közgyűlésből.** Már évek óta, nem volt a községi képviselőtestület ülése oly népes, mint a f. hó 7-én. Ez alkalommal nem csak a községi képviselők jelentek meg a szokottnál nagyobb számban: hanem a publikum is nagy érdeklődést mutatott és így: a közgyűlési terem majdnem zsufolásig megtelt.

A közgyűlést érdekessé az a tárgy tette, melyet a legközelebb tartott közgyűlés alkalmával Piroksa István bíró ur döntésével a képviselőtestület levett a napirendről és utasította az előljárást, hogy az ügy tárgyalását a rendes tárgyszorozat keretébe vegye fel. Vagyis a kiküldött bizottság jelentése Szvoboda Ferencz díjazása iránt, a 17,800 frt kieszközlése végett.

Nekünk ez ügyben az álláspontunk az, mit Éder János lapunk felelős szerkesztője a közgyűlésen kifejtett. Vagyis, elismerjük Szvoboda Ferencz ur érdemeit, de a tiszteletdíjra nézve abban a nézetben vagyunk, hogy amennyiben 1888-ban a községi képviselőtestület kimondta azt, hogy az adóvisszatérítési összeg az ártéri birtokosokat illeti és egyuttal azt át is adta ártéri birtokosságnak, tehát, a községi az képviselőtestületnek nincs joga azon összegből jutalmat adni. Azt hisszük, hogy a törvényhatósági bizottság is, ha ez ügy oda kerül, a majdan megalakítandó Csongrád-felgyői társulathoz fogja utasítani Szvoboda Ferencz urat kérelmével.

Éppen ezért, Dr. Szarka Mihály me-rev álláspontjára nem helyezkedhetünk, de nem fogadhatjuk el a véleményező bizottság előterjesztését sem. Éppen úgy Hegyi Antal plébános kifejtett nézetét sem. De

amennyiben két merev indítvány állt egymással szemben, az egyik a Dr. Szarka Mihályé; ki a Szvoboda Ferencz kérelmét egyszerűen visszautasítani indítványozta és Söhlya Gyula főjegyző uré, ki 12,000 frt jutalmazást ajánlott; pártunk azon tagjai, kik velünk egy nézetben voltak, vagy tartózkodtak a szavazástól, vagy kénytelenek voltak Dr. Szarka Mihály ur javaslatára mellet szavazni.

Igy történt azután, hogy Dr. Szarka Mihály ur javaslatára 16 szótöbbséggel ment keresztül a községi közgyűlésben.

Kénytelenek vagyunk azonban kijelenteni, hogy úgy az egyik, mint a másik részről történt személyeskedést leghatározottabban elítéljük. Elítéljük pedig különösen: Hegyi Antal ur eljárását, a ki érvelése közepette jónak látta Réti Ferencz személyét felemlíteni. Tekintve azt, hogy Réti Ferencz a közgyűlésben jelen nem volt és így nem védekezhetett azon állítás ellen, hogy a vasuti kisajátításért kapott összeg, hasontermészetű a Szvoboda Ferencz ur által kért összeggel, hát ez alkalommal figyelmeztetjük a főtisztelendő urat, hogy Réti Ferencz urat egy társulat, az „Osztrák államvasut-társaság“ fizette az általa eszközölt kisajátítási munkálatokért. Szvoboda Ferencz pedig a községi pénztárból kéri magát jutalmaztatni azokért a munkálatokért, melyeket, mint községi képviselő teljesített.

Egyuttal nem hagyhatjuk szó nélkül Szvoboda Ferencz ur azon, ugyszólván érthetetlen eljárását sem, hogy Réti Ferencz jelentésében két helyett is úgy tünteti fel, mint aki akadályokat gördített az elé, hogy a birtokosság hozzá juthasson a kisajátítási összeghez.

Szvoboda ur ezen meg nem magyarázható eljárása készítette azután lapunk felelős szerkesztőjét: Éder János községi képviselőt a felszólalásra, a ki igazsághoz hiven kimutatta, hogy Réti Ferencz nem hogy akadályokat gördített volna az ártéri birtokosság útjába, sőt ellenkezőleg, ő volt az, aki az 1888-iki árvíz katasztrófa után, a községi közgyűlésben azt az indítványt tette, hogy a községi közgyűlés a 17,800 frt adóvisszatérítési összeget, egyszerre mindenkorra engedje át az ártéri birtokosságnak.

Különbben is, hogy jár-e és mily összeg Szvoboda Ferencz urnak az adóvisszatérítési összeg kieszközlésért, a történetek után azt hisszük, hogy bíróság fog benne dönteni.

UJDONSÁGOK.

— Csongrádvármegye monografiája.

Zsilinszky Mihály államtitkár s vármegyénknek volt főispánja, a kit történetirői érdemeiért választott tagjának a magyar tudományos akadémia és bizott meg vármegyénk törvényhatósága a csongrádvármegyei monografia megírásával, — a napokba arról értesítette Csató Zsigmond dr. alispánt, hogy a millennium emlékezetére létesített eme nagy mű első kötetének nyomását rövid időn befejezik. Most a kötet címtábláját nyomják, melyet a vármegye czimer színes kivitelű nyomása fog ékesíteni és így az első kötet pár hét alatt forgalomba is kerül.

— **A központi választmány ülése.** Csongrádvármegye központi választmánya a f. hó 6-án gyűlésezett a vármegyeház alispáni elfogadó-termében. A választmány gyűlésének tárgya volt: megválasztani a jövő évi képviselőválasztókat össze író küldöttségeket a tá

péi és szegvári orsz. képviselőválasztó kerületekbe.

— **Halálozás.** Salyos csapás érte Szermeray Lajos adóhivatali ellenőrt, édes atyja a f. hó 4-én 71 éves korában Sz. Udvarhelytől jobblétre szenderült. Áldás emlékére.

— **Tanító gyűlés.** Az elemi iskolák tanítói ma dél előtt a központi iskola, igazgatói teremben tartják május havi gyűlésüket.

— **Tarokkvizsga.** Hogy a tarokktanfolyam befejezéséről, illetve a tarokkvizsga idejének megtartásáról jelenleg hirt adunk, teszszük ezt azon kényszerítő hatás alatt, mely redakciónkat már hetek óta valóság-gal ostromolja s ha meg nem hajlunk előtte, válságba juttatja. Ugyanis, egymásnak adják a szerkesztőség kilinesít azok a bizonyos ós tarokkisták, a kik a tarokktanfolyamon résztvevők előmenetele iránt különösen érdeklődnek. Ezen érdeklődésnek oka pedig abban rejlik, hogy tarokktársaságukba addig nem vesznek be egy tarokktanoncot sem, míg a tarokktanárokból alakított bizottság előtt sikerrel le nem teszik a vizsgát. S mivel örökösösen hiányzik az ós tarokkistákból valaki, hát e szerint napnál világosabb, hogy mennyire érdekükben áll az illetőknek a tarokkvizsga minél előbbi megtartása. A menyire alkalmunk volt megfigyelni tarokktanoncokat, nyugodt lélekkel mondhatjuk, hogy az ós tarokkista urak örömmel nézhetnek a vizsga elé, mert beszámítva a licitálási zavarokat, meg hogy némelyike a skizt össze téveszti a pagáttal s eszerint a skizre mond pagát ultimót, a pagátra meg huszonegy fogást, — teljeseu otthonosak a tarokktudományban. A vizsga május 1-ére volt ugyan kitűzve, azonban ekkor vásáros időlévén, L. ur (itt vagyok!) indítványára elhalasztották bizonytalan időre. Annyit tudunk, hogy a vizsga a nép kertben lesz, a mikor is L. ur, a legügyesebb (két tarokktanárnak fogta már el a huszonegyesét.) lesz a főrendező. Tarokk, tarokk!

— **A megszökött köztisztviselő.** A szentesi kir. adóhivatalnál szolgálatátelben volt Kristó Nagy Antal adótiszt, Kristó Nagy Jánosné fia — mint értesülünk — a f. hó 4-én, a nélkül, hogy szabadságot kért vagy kapott volna, elutazott Szentesről a feleségével együtt és ma már bizonyossággal állítható, hogy a nevezett köztisztviselő megszökött. Mi vitte rá a szökésre: erről is hallottunk hirt. A szentesi kir. adóhivatalnál jó ideje felfordult, áldatlan állapotok vannak, napirenden van p. u., hogy a tisztviselőtársak, felkutatva egymás multját, nyílt vagy titkos feljelentéseket tesznek egymás ellen, egyiket is másikat is fegyelmi vizsgálatba sodorva. Így tettek — mint halljuk Kristó Nagy Antal ellen is feljelentést, hogy az adótisztvi vizsgát hamis érettségi bizonyítvány alapján tette le és ezzel csalást követett el. Az bizonyos, hogy a nevezett csak 4 osztályt végzett és így ha tényleg letette az adótisztvi vizsgát, ami csak érettségi bizonyítvány alapján lehetséges: akkor tényleg tilalmas uton juthatott csak ily bizonyítványhoz. Lehet tehát, hogy a büntetéstől való félelem kergette a szökésbe Kristó Nagy Antalt, a ki különben már napokkal előbb el adta minden ingóságát, hogy szökését előkészítse. Értesülésünk szerint a szökevény Moravicának vette útját.

— **Tolakodó koldus.** Egy Kopp Ferencz nevű, morva csavargó pék bement Vladár Sándor gyógyszerárába koldulni, és nyilván keveslette a kapott adományt, vagy talán kiakarta használni Vladár Sándorné egyedül létét, fenyegető mozdulatot tett ellene, mire rendőrért kiáltott, a ki csakhamar ott termett és a csavargót bekísérte.

— **A vármegye székház-alap kölcsönt** 6 százalékos annuitásra birta Csongrádvármegye a pesti hazai első takarékpénztár-egyesülettől. Csató Zsigmond dr. alispán megkereste a nevezett pénztárat, hogy — a kedvező pénzpiacra való tekintettel engedjen valamit e magas kamatlábból és az intézet előzékenyen meg is felelt az alispán megkeresésének, tegnap arról értesítvén őt, hogy mostantól 5 százalékos annuitással számítja a székházalapi kölcsönt.

— **Történelmi és régészeti társulat.** A f. hó 2-án tartotta volna a szervezkedő csongrádvármegyei történelmi és régészeti társulat az alakuló gyűlést a vármegyeház kistermében, azonban részint Zsigmond-napja, részint egyéb családi ünnepség annyira vissztartották a társulatba való belépésre aláíratkozottak nagyrészt, hogy az értekezleten megjelent 21 aláíró czélszerűbbnek tartotta, az alakulást ezuttal ki nem mondani és a szervezkedést nem eszközölni. Az alakuló gyűlés határidejéül azonban megállapították a f. hó. 9-ét, tehát a jövő vasárnapot. E napon, délelőtt 10 órakor lesz tehát a végleges szervezkedés, az alispáni elfogadó teremben.

— **Egy új iparág.** Az ismert bécsi esernyőgyáros Beer, Drab és Társa cég Budapestén május 1-vel egy nap- és esernyőgyárat fog üzembe helyezni. Ez lesz az első ilyenmő intézet, amely Magyarországon esernyőgyártással foglalkozik, s a magyar kormány állami kedvezményekkel is támogatja a cég kedvezményező vállalkozását. A gyártelep a modern technika minden igényének megfelelően fog beruháztatni s így remélhető, hogy Magyarország ez iparágban is rövid időn függetleníti magát a külföldi versenytől. Hazánk közgazdasági viszonyaira nézve mindenesetre örvendetes jelenség, hogy gyárak és új iparágak meghonosítása s ezuton hozzá járulnak hazánk ipari fejlődésének előmozdításához. Az új gyártelep, mely Beer és Drab első magyar nap- és esernyőgyára cégét viseli, Budapest, V. Sas-utca 23. sz. alatt létezik.

— **Cselédek hadmentességi adója.** A pénzügyminiszter egyik adófelügyelő jelentése alkalmából azt a fontos rendeletet hozta, hogy a cselédek hadmentességi adójáról minden esetben, — és pedig tekintet nélkül arra, hogy vajjon a hátralék régiebb kelteű-e vagy nem? — az a gazda felelős akinél a díjkötelez tényleg szolgálatban áll. Jó lesz tehát a felfogadás alkalmával azt is megtudakolni a gazdának, hogy a cseléd nincsen-e hátralékban a díjjal, béréből tanácsos lefizettetni, mert könnyen a gazda nyakába akadhat a teher.

— **Edison tréfája.** Tíz év előtt még amikor Edison a fonografot már föltalálta, de még csak nagyon kevesen tudtak róla, beszélni gépeinek egyikét Edison egy régi divatu órába rejtezte, mely a vendégszobában állott. Egy napon Edison egy fiatal rokonnát, aki vendégségben volt nála, küldte a szobába aludni és a fiatal ember ép vetkőzött már, amikor az óra óra rekedt hangon tizenegyet ütött és egy másik époly rekedt hang megszólalt ugyancsak az órában: „Tizenegy óra; meg egy óra idő van élni!” A fiatal ember rémülten bujt az ágyba és a takarót egészen a fejére huzta. Így feküdt sokáig, mozdulatlanul, miközben lélegzeni is alig mert és rémülettel eltelve fülelt a legesekelebb zajra is, amikor egyszerre csak az óra újra ütni kezdett és az előbbi kisérteties hang újból megszólalt: „Tizenkét óra! készülj a halálra!” A szerencsétlen ifju azt hitte, hogy elérkezett az ítélet napja, rémült kiáltással kiugrott az ágyból, fölrántotta a szoba ajtaját és félajulttan rogyott Edison karjaiba, aki furesa tréfája áldozatát már az ajtón várta.

Irodalom.

Előfizetési felhívás Dr. Kiss Arnold vesztéremi főrabbi "Mirjám" című magyar imakönyvére zsidó nők számára.

Az emberi szív legmagasabb, legnemesebb érzelme az, amely Isten felé viszi útját, amely Teremtőjét keresi.

Ez az érzélem olyan mint serkedő virág a föld méhében.

Napsugár is kicsalja a sötétből, esőpergés is kiszólitja a kert sövénye mögül. Az élet örömteljes, boldog pillanatai, valamiképen a könyvtől ázott, — gondterhes fej hánykolódásaitól összegyűrött éjszakai, virasztó vankos: imára tanítja a gyönyörű földi halandót, imát ad a fájdalomtól vonagló ajk szélére.

Büvös háló az imádság: lemerül a lélek tengermély rejtelmébe és igaz gyöngyöket hoz fel arra a partra, amely menedék a sors hullámverései ellen, biztos sziget ott, amerre minden sütyed — az Istenbizalom partján, a hitnek örökkön zöldelő szigetére.

Titokzatos kulcs az imaszó: kapukat, amiket hiába dönget a kétségbeesett erőszak, a gögös emberi ész. a kincsrevágyó kapzsiság — egy nesztelen forgatással, az igaz závarba tolvaj, pillanat alatt kinyitja azokat és fölnyitja véle a boldogság ajtaját, a mennynek kapuját.

A midőn Izrael népe a vöröstenger partjain a szabadság dallamát, a szabadság imáját zengte, a férfiak fohászához a nőknek is volt még hozzátoldani valójuk — Mirjám vezetése alatt egy új éneket fűztek a befejezett dallamhoz.

A magyar Mirjámok mindig együtt éreztek apáikkal, férjeikkel — imákhöz mindig volt még valami hozzátoldani valójuk.

Tüzes lehellet az ima sóhajtása: a bánattól jéggé merevedett szív fölenged néki, és az élet téli hópolyheiből megöszült fő, mámorától ifjan tud ismét gondolkodni, fiatal reménnyel jövőbe nézni.

Kedves az Úr előtt a gyermek imája: szülőknök életéért esdve bizon a magasba száll, a földön nem marad.

A férfi, az agastyán, aki apái szent, ősi nyelvén imádkozva, megértvén a busongó szöveg tartalmát, Istene felé bizonyára szembetalálja az Isten perczében Istenével szembeállt, örök irtalmú Istent.

A nő imája egy egész virágot ölel fel: a nő az érzelmek genie-je, a vallásosság hirdető anyyala szóval, áldásossan működő geninsa otthon a házban. Galambnak sikoltása a nő imája és magasba emelő két szárnya: gondolat és érzélem.

A világosságnak óráján, amikor boldogság és öröm honol a családi körben, a fájdalomnak sötét idején, amikor égető köny fakad a sirató szemben, mennyasszonyi hajnalhasadás napjaiban, avagy kis gyermeknek betegágya mellett, betellett vágyak bölcsőjénél, avagy frissen hantolt sírdombok fölé borulva — mennyi remény, bánat fér el a nő szívében.

Ezeket az érzéseket tolmácsolják anynyi művészzel, anynyi bensőséggel a héber imák, őseink imádságos könyve, amely örök időkre, nemzedékről-nemzedékre szent ereklyéje maradjon a zsidó nőnek is. Ne szorítsa ki azt semmi más könyv, semmi más nyelv. Tolmácsot akarunk mi csak ehhez a könyvhöz a zsidó nő kezébe adni; tolmácsot, amely közel vigye szívéhez azokat az érzéseket és gondolatokat, amolyek apáink, anyáink imádságos könyvében vannak aranytartalommal letéve, az igaz érzélem aranykeretében foglalva. Tolmácsot, a mely egy másik szent nyelven, az édes hazai nyelvnek imádságosan hangzó lágy szavaival a régi szellemben mondja el azt, amit az idők jele fojytán zsidó leányaink és asszonyaink átérzenek bár, de meg nem értenek.

A szerző, akit sikerült egy zsidó nők számára kiadandó eredeti, magyar imádságos könyvnek a megírására megnyernünk, úgy magasztos hivatásánál, valamint elismert, a felekezeti magyar zsidó

irodalomban nagyra becsült nevével fogva teljes biztosíték arra nézve, hogy az általunk kiadandó imakönyv önálló bár, de az ősi szellem hű tükrötvetőjeképpen valóságos heber-szellemű magyar imádságok gyűjteménye legyen.

Ebben a tudatban adjuk mi ki Istenben bizva Dr. Kiss Arnold "Míriám" című magyar imádságos könyvét, meg lévén róla győződve, hogy minden szava valóságos kedély mélyéből fakadva zengi majd Izrael imáit, Izrael hitét.

A könyv diszes kis nyolezadréti alakban fog rövid idő alatt megjelenni.

Ára: diszes vászonkötésben 2 frt. csontutánzatú, vagy bőrkötésben 3 frt 50 kr., igen diszes kivitelű csont vagy bőrkötésben 6 frt.

Az előfizetési összegek Köves és Boros könyvkiadó céghez Veszprémben küldendők.

Magyarország Brüsszelben. Az 1897-iki kiállítások között a legkiemelkedőbb kétségkívül a brüsszeli lesz. Az európai államok sorában Magyarország is bemutatja a nagy világnak ipari és kulturális haladását. A brüsszeli magyar kiállítás vezetésének arcképét együtt megtaláljuk legszebb képes heti lapunk: az "Ország-Világ" legfrissebb számában. A vezetés elnökei: Dániel báró kereskedelemügyi miniszter és Vörös László államtitkár. A magyarító cikket Szterényi József iparoktatási főfelügyelő írta. A brüsszeli kiállítás holnap nyílik meg s így ez a hét egyik aktualitása. Az "Ország-Világ" e mellett természetesen nem feledkezik meg a hét másik aktualitásáról a török-görög háborúról sem, mert pompás képeket hoz róla. Az "Ország-Világ" e heti száma is tele van ezenkívül a legszebb versekkel és novellákkal. Előfizetési ára negyedévre 2 frt. Mntatványszámokat kívánatra küld az "Ország-Világ" kiadóhivatala (Hold utca 7. szám).

Felelős szerkesztő: **Éder János.**

Kiadóaptulajdonos: **Weisz Márk.**

933/897. tk. sz.

Árverési hirdetm. kivonat.

A csongrádi kir. járásbiróság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy **Samuel** pesti lakos végrehajthatónak **Dal** csongrádi lakos végrehajtást szenvedő ellen 935 frt 05 kr. tőke követelés és összes járuléka iránti végrehajtási ügyében a szegedi kir. törvényszék a csongrádi kir. járásbiróság területén levő, Csongrád községben fekvő, a csongrádi 7316. számú tjkönyvben A. X. 3. sor szám alatt felvett ifj. Fodor Pál, továbbá kiskoru Fodor Mária, Rozál és Márton nevének álló 662-663/a. hr. sz. 248-ól beltelek s azon lévő 395/380 népszámú házból ifj. Fodor Pál végrehajtást szenvedett illető 15/24 részre az árverést 765 frt ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az **1897. évi július hó 16-ik napján délelőtti 9 órakor** a csongrádi kir. járásbiróságnál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át vagyis 76 frt 50 kr. készpénzben, vagy az 1881. LX. t-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t-cz. 170. §-a értelmében

a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Csongrádon, 1897. évi április hó 17-ik napján.

A csongrádi kir. járásbiróság mint telekkönyvi hatóság.

Dr. Szappanos János,
kir. járásbíró.

318 897. tk. sz.

Árverési hirdetm. kivonat.

A csongrádi kir. járásbiróság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy **dr. Buk Herman** ügyvéd végrehajthatónak **Fái Anna Palásti Kovacs János** végrehajtást szenvedő elleni 98 frt tőke követelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a szegedi kir. törvényszék, a csongrádi kir. járásbiróság területén levő, Csongrád község határában fekvő, a csongrádi 7562. sz. tjkönyvben A. X. 3. sor szám alatt felvett Fái Anna, Palásti Kovacs J.-né tulajdonát képező 4469/3. 4474/3 a, 4469/3. 4474/3. b. hrsz. kettőshalmi (Csorvás) dűlőben levő tanyaföldre, még pedig az ezen tanya föld 3258/7332-ed részére itteni 2860/96. tk. számú végzéssel 14. 17. sz. alatt Fái

István, Fái György, Fái Mátyás és Fái Mihály részére előjegyzett tulajdonjogokra tekintet nélkül, az árverést 519 frt ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az **1897. évi majus hó 25-ik napján, délelőtti 9 órakor** a csongrádi kir. járásbiróságnál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át, vagyis 51 frt 90 kr. és 40 frtot készpénzben, vagy is az 1881. LX. t-cz. 42 §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ban kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Csongrádon, 1897. évi márczius hó 19 napján.

A csongrádi kir. járásbiróság mint telekkönyvi hatóság.

Dr. Szappanos János,
kir. járásbíró

FÉLIX-FÜRDŐ

NAGYVÁRAD MELLETT.

Kényelmes közlekedés. Vasuton Nagyváradtól fél, kocsin három-negyed órai távolságon. Május-augusztus hónapokban naponta 10. vasárnap és ünnepeken 14 vonat közlekedik Nagyváraddal. Vasuti állomás közvetlenül a fürdőtelep mellett van. Telefon összeköttetés Nagyváraddal.

Az európai híri 49° C. meleg természetes hévíz javulva van; az izületek és izmok csuzos bántalmainál, idült s különösen savos izületi loboknál, csont-törések és ficamok után visszamaradt fájdalommal, köszvénynél és annak különböző alakjainál; idegbajoknál, melyek rheumatikus alapon keletkeztek (ischiásnál); különböző bőrbajoknál, végre a női ivarszervek bizonyos bajainál, különösen a méh mögötti és közötti izzadámanynoknál; belsőleg: heveny és idült gyomor-bántalmaknál, májbajok és vesekövek eseteiben. Allandó fürdő orvos: Dr. Kazay Kálmán.

A különböző igények szerint berendezett nagyszámu szobák napi ára 80 krajczartól 3 frt között váltakozik Gyógyterem (Kursalon) hirlapokkal, zongora és tekeasztallal. Teraszok, szép kilátással. Éttermek. Sétahelyek a fürdőtelepen és a mellette elterülő erdőben. Az uszadékban jó tekepálya. Hat tükörfürdő, család- és kádfürdőkön kívül mör-fürdők is vannak rendelkezésre. Allandó kitünő zenekar. Prospektust kívánatra küld

3-3

A fürdőkezelőség.

IPAROSOK ÉS GAZDÁK FIGYELMÉBE

ajánljuk LOCOMOBILFÜTÉSHEZ

kitünően alkalmas

Salgótarjáni és petrozsényi

darabos, koczka- és dió-szenünket,

valamint

AKNASZENÜNKET

kazánfűtéshez.

Gyors és pontos szállítás.

A salgótarjáni készénbánya részvény-társulat igazgatósága

BUDAPESTEN, V. József-tér 14.

6-2